

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองบริหารทรัพยากรบุคคล กลุ่มงานวินัยและจริยธรรม โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๕ ๓๕๗๙,๑๐๑๔
ที่ รง ๐๔๐๓/ว ๑๐๗๗ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔
เรื่อง เผยแพร่บทความ ฉบับที่ ๑/๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสำนักงาน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อะไหล่ยานยนต์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอุตสาหกรรมบริการสุขภาพ ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรสาขา เทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรดิจิทัล

พร้อมนี้ กองบริหารทรัพยากรบุคคล ขอส่งบทความในหัวข้อเรื่อง “คุณธรรม จริยธรรม สำคัญอย่างไร กับข้าราชการไทย” ฉบับที่ ๑/๒๕๖๔ มาพร้อมนี้ ทั้งนี้สามารถเรียกดูเอกสารและสิ่งพิมพ์เอกสารได้ที่เว็บไซต์ กองบริหารทรัพยากรบุคคล (<http://home.dsd.go.th/hr>)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเผยแพร่ให้แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานทราบต่อไป

(นายเลอพงษ์ แต่งเนียม)

ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรบุคคล

เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ตั้งงามทางจิตใจ”

ส่วนคำว่า “จริยธรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎศีลธรรม” นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง “พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบของการปฏิบัติตน การดำเนินตนที่มีความเหมาะสมแก่ ภาวะฐานะ กาลเทศะ และเหตุการณ์ในปัจจุบัน”^๔ หรือหมายถึง “แนวทางของการประพฤติตนให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควรละเว้น อะไรควรประพฤติปฏิบัติ”^๕ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า “จริยธรรม” หมายถึง “แนวทางของการประพฤติหรือข้อปฏิบัติตนเป็นคนดี ตามลักษณะทางขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เห็นว่าถูกต้องและต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง และส่วนรวม”

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๖ วรรคสาม กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมที่ได้กำหนดไว้” รวมถึงกำหนดให้มีกระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งได้มีการตราพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๒^๖ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดทำประมวลจริยธรรมให้กับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่างๆ และหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานเดียวกัน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีการรักษาจริยธรรมไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. ซื่อสัตย์สุจริตมีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
๓. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

^๔พระธรรมนูญมุนี, พระธรรมนูญมุนี๘๔ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์), ๒๕๓๑

^๕ชัยพร วงศ์วรรณ, เอกสารคำสอนการสอนค่านิยมและจริยธรรม,(คณะศึกษาศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทรวงศึกษาธิการ), ๒๕๓๘

^๖ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๐ ก เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปเป็นแนวทางที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ดังนี้

๑. มีความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ ไม่คดโกงหรือหลอกลวงผู้อื่น จึงจะทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ร่วมงานและประชาชนที่มาติดต่อราชการ

๒. มีความเสียสละ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นจะต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักการให้และการแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คาดหวังว่าจะต้องได้รับสิ่งตอบแทน

๓. มีความยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องยึดถือความถูกต้องเป็นหลักสำคัญ ปราศจากอคติ มีความเป็นกลางไม่ลำเอียง

๔. มีความประหยัด ต้องรู้จักอดออม ไม่ฟุ่มเฟือย และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๕. มีความขยันและอดทน ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องมีความมุ่งมั่นต่องานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ หากพบปัญหาหรืออุปสรรค ก็ให้นำมาใช้ปรับปรุงและแก้ไขวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

๖. มีความรับผิดชอบ ต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

๗. มีความตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นวินัยพื้นฐานในการทำงาน ไม่มาทำงานสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้ที่ต้องรับผิดชอบงานต่อไปได้รับผลกระทบและทำให้งานนั้นไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อองค์กร

การมีคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สังคมส่วนรวม ราชการและประชาชนหากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความสำคัญและตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นการเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม โดยเริ่มจากการปลูกจิตสำนึกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละบุคคล นำหลักธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเข้ามาเป็นเครื่องมือในการหลักในการปฏิบัติราชการ หากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญมาประพฤติปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จะมีส่วนสำคัญทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดน้อยลงและหมดสิ้นไปในที่สุด

การมีคุณธรรมจริยธรรม นอกจากจะเป็นคุณสมบัติสำคัญของการเป็นข้าราชการที่ดีแล้ว อีกทั้งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม ไว้ในฐานะที่เป็นเรื่องสำคัญ พร้อมทั้งได้มีบทกำหนดโทษว่าหากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน จริยธรรมให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย และจริงจังกแล้ว จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นได้ สามารถสร้างประโยชน์เพื่อประชาชนและประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

“คติธรรมของสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ "ความดี" ตามหลักคุณธรรมนั้น หมายถึง หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติด้วยการให้ปันกัน ควบคุมกาย และวาจาไว้ในที่ไม่เบียดเบียนกันและมีความเห็นถูกต้องตรงตามความเป็นจริง พร้อมดำเนินชีวิตอย่างแน่วแน่ บนหนทางแห่งเมตตา กรุณา ไม่พยายาบปองร้ายกัน ผู้บำเพ็ญความดีเช่นนั้น ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าเป็นผู้ทำบุญ หรือผู้มีบุญ การเป็นคนดีผู้มีบุญจึงมีความหมายคนละอย่างกับคนที่มี "ความเด่น" ในทางโลกหากแต่หมายถึง เฉพาะผู้สามารถควบคุมกาย วาจา และใจของตน ให้อยู่ในกรอบแห่งคุณธรรมดังกล่าวแล้วข้างต้นจึงได้ชื่อว่าดีจริง ข้าราชการพลเรือนทุกคน ผู้ล้วนอยู่ใต้บังคับบัญชาของรัฐบาลในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่างมีหน้าที่สนองพระราชประสงค์ด้วยการรับใช้ประชาชนโดยเอื้ออารีอย่างเสมอหน้าและด้วยความสุจริตซื่อตรงต่อหน้าที่ การเป็น ข้าราชการพลเรือนที่เด่น อาจทำได้หลายวิธีเพื่อไปถึงเป้าหมายนั้น ไม่ว่าจะในทางสุจริตหรือทุจริตก็ตาม แต่การ เป็นข้าราชการพลเรือนที่ดีนั้น ทำได้เพียงวิธีเดียว กล่าวคือด้วยการบำเพ็ญตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร มีสติรู้ตัว และมีปัญญา รู้คิด เพื่อบันดลสรรพกิจน้อยใหญ่ในหน้าที่ของตนให้บรรลุผลเลิศ อันจะก่อผลให้ประเทศไทย ได้เป็นสังคมแห่งความดีงามตามอุดมการณ์ ในเมื่อความเด่นในทางโลก ไม่สำคัญเท่าความดีในทางธรรม จึงขอให้ ข้าราชการพลเรือนทุกคนเร่งแสวงหาและเพิ่มพูนความดีให้มาเป็นความเด่นประจำชีวิต เพื่อความรุ่งเรืองไปบุลย์ทั้ง แก่ตน แก่หน่วยงานและแก่สังคมไทย"

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน. ๒๕๖๓. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔. จาก <https://www.ocsc.go.th/ethics/standard>

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๒. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๐ ก ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒